

## Wymagania edukacyjne: *Oblicza geografii 2*, zakres rozszerzony – III klasa ponadgimnazjalna.

Poziom wymagań						
Nr lekcji	Temat Lekcji	Konieczny (ocena dopuszczająca)	Podstawowy (ocena dostateczna)	Rozszerzający (ocena dobra)	Dopełniający (ocena bardzo dobra)	Wykraczający (ocena celująca)
1.	Lekcja organizacyjna – zapoznanie z wymaganiami edukacyjnymi					
I. PROCESY EGZOGENICZNE						
2.	Wietrzenie skał	Uczeń poprawnie: <ul style="list-style-type: none"><li>• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wietrzenie, zwietrzelina</i></li><li>• wymienia i rozróżnia rodzaje wietrzenia</li><li>• wymienia produkty wietrzenia</li><li>• wymienia rodzaje wietrzenia fizycznego</li></ul>	Uczeń poprawnie: <ul style="list-style-type: none"><li>• klasyfikuje procesy egzogeniczne kształtujące powierzchnię Ziemi</li><li>• opisuje typy wietrzenia</li><li>• opisuje etapy wietrzenia mrozowego</li><li>• podaje przykłady skał podlegających intensywnemu wietrzeniu chemicznemu</li><li>• wskazuje na mapie obszary, na których zachodzą intensywne procesy wietrzenia</li></ul>	Uczeń poprawnie: <ul style="list-style-type: none"><li>• opisuje czynniki odpowiedzialne za przebieg wietrzenia chemicznego i biologicznego</li><li>• omawia przebieg procesu wietrzenia</li><li>• charakteryzuje produkty i formy powstałe w wyniku wietrzenia fizycznego</li><li>• wskazuje dominujący typ wietrzenia w określonej strefie klimatycznej</li></ul>	Uczeń poprawnie: <ul style="list-style-type: none"><li>• wykazuje zależność między klimatem a typem wietrzenia</li><li>• podaje przykłady form powstałych wskutek wietrzenia</li><li>• opisuje skutki procesów wietrzenia</li></ul>	Uczeń poprawnie: <ul style="list-style-type: none"><li>• wyjaśnia znaczenie wietrzenia jako procesu przygotowującego do przekształcenia rzeźby powierzchni Ziemi</li></ul>
3.	Ruchy masowe	<ul style="list-style-type: none"><li>• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>denudacja, ruchy masowe, erozja</i></li><li>• wymienia podstawowe rodzaje ruchów masowych</li><li>• podaje różnicę między odpadaniem a obrywaniem, osuwaniem a spęzywaniem</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• wymienia przyczyny powstawania ruchów masowych</li><li>• omawia na podstawie schematów rodzaje ruchów masowych</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• wykazuje wpływ budowy geologicznej danego obszaru na grawitacyjne ruchy masowe</li><li>• wyjaśnia przyczyny powstawania splayów błotnych i ziemnych</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• podaje konsekwencje ruchów masowych</li><li>• wykazuje na przykładach zależność ruchów masowych od rzeźby terenu, klimatu i warunków wodnych</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• wykazuje wpływ działalności człowieka na intensywność ruchów masowych</li></ul>
4.	Procesy krasowe	<ul style="list-style-type: none"><li>• wymienia skały rozpuszczalne przez wodę</li><li>• wyjaśnia znaczenie terminu <i>krasowienie</i></li><li>• wymienia formy krasu powierzchniowego i podziemnego</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• odróżnia formy krasu powierzchniowego i podziemnego</li><li>• wymienia i rozpoznaje formy szaty naciekowej w jaskini</li><li>• wskazuje na mapie świata i Europy obszary krasowe</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• opisuje czynniki, które wpływają na przebieg zjawisk krasowych</li><li>• wymienia etapy rozwoju form krasu powierzchniowego</li><li>• odróżnia wywierzyisko od ponoru</li><li>• wyjaśnia proces powstawania jaskiń</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• charakteryzuje wpływ procesów krasowych na rzeźbę obszarów zbudowanych ze skał węglanowych</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• opisuje zagrożenia występujące w jaskiniach wywołane działalnością człowieka</li></ul>

5.	Rzeźbotwórcza działalność rzek	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>erozja wgłębna, erozja wsteczna, erozja boczna, akumulacja</i></li> <li>• wymienia czynniki wpływające na tempo erozji rzecznej</li> <li>• wymienia rodzaje erozji rzecznej</li> <li>• wymienia elementy doliny rzecznej</li> <li>• podaje przykłady rzek o różnych typach ujść</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• porównuje cechy rzeki w biegu górnym, środkowym i dolnym</li> <li>• wymienia przykłady form powstałych w wyniku erozji i akumulacji</li> <li>• opisuje na podstawie schematu elementy doliny rzecznej</li> <li>• odróżnia terasę zalewową od nadzalewowej</li> <li>• wymienia rodzaje ujść rzecznych i wskazuje ich przykłady na mapie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia przyczyny zróżnicowania procesów rzeźbotwórczych na poszczególnych odcinkach rzeki</li> <li>• wyjaśnia na podstawie schematu proces erozji wstecznej</li> <li>• omawia na podstawie schematów fazy rozwoju meandrów i starorzeczy</li> <li>• wyjaśnia proces powstawania delty</li> <li>• wyjaśnia, w jakich warunkach zachodzi erozja wąwozowa</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• opisuje przebieg oraz efekty erozyjnej i akumulacyjnej działalności wód płynących</li> <li>• oblicza przeciętny spadek rzeki</li> <li>• opisuje na podstawie schematu powstawanie teras rzecznych</li> <li>• opisuje rzeźbotwórczą działalność wód opadowych (erozja wąwozowa)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazuje możliwości zagospodarowania teras zalewowych i nadzalewowych</li> </ul>
6.	Rzeźbotwórcza działalność lodowców górskich	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienia podstawowe formy powstałe w wyniku działalności lodowca górskiego</li> <li>• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>egzaracja, muton, dolina U-kształtna, cyrk lodowcowy, detrakcja, detersja, dolina zawieszona, wygłady lodowcowe, kem, oz, drumlin</i></li> <li>• wymienia rodzaje moren</li> <li>• podaje przykłady lodowców górskich na świecie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wyróżnia rodzaje rzeźbotwórczej działalności lodowców</li> <li>• dokonuje podziału form rzeźby polodowcowej na formy erozyjne i akumulacyjne</li> <li>• rozróżnia formy powstałe w wyniku działalności lodowców górskich</li> <li>• wyjaśnia powstawanie różnych typów moren</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• opisuje przebieg niszczącej działalności lodowca górskiego</li> <li>• opisuje na podstawie schematu powstawanie doliny U-kształtnej</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• opisuje skutki działalności lodowców górskich</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• opisuje przebieg erozyjnej i akumulacyjnej działalności lodowców i wymienia formy powstałe w jej wyniku</li> </ul>
7.	Rzeźbotwórcza działalność lądolodów i wód polodowcowych	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienia podstawowe formy powstałe w wyniku działalności lądolodu</li> <li>• wskazuje na mapie przykładowe obszary o rzeźbie młodogłacialnej</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• rozróżnia formy powstałe w wyniku działalności lądolodów</li> <li>• wymienia formy fluwiogłacialne</li> <li>• wymienia przykłady niszczącej i budującej działalności wód polodowcowych</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• odróżnia rzeźbę starogłacialną od młodogłacialnej</li> <li>• wyjaśnia na podstawie schematu powstawanie sandrów i pradolin</li> <li>• opisuje na podstawie schematu proces powstawania kemów</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• opisuje skutki działalności lądolodów</li> <li>• odróżnia skutki działalności lądolodów od skutków działalności lodowców górskich</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omawia wpływ zlodowaceń na rzeźbę powierzchni Ziemi</li> </ul>
8.	Rzeźbotwórcza działalność wiatru	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia, na czym polega erozja eoliczna</li> <li>• wymienia formy powstałe w wyniku niszczącej i budującej działalności wiatru</li> <li>• wymienia rodzaje pustyń i wskazuje ich przykłady na mapie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienia czynniki wpływające na siłę transportową wiatru</li> <li>• charakteryzuje niszczącą i budującą działalność wiatru</li> <li>• omawia budowę wydmy parabolicznej i barchanu</li> <li>• charakteryzuje typy pustyń i wskazuje ich rozmieszczenie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• opisuje warunki sprzyjające rzeźbotwórczej działalności wiatru</li> <li>• wykazuje zależność kształtu wydmy od klimatu</li> <li>• opisuje proces powstawania grzybów skalnych</li> <li>• opisuje powstawanie pokryw lessowych i wymienia nazwy obszarów, na których one występują</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• opisuje przebieg oraz efekty erozji i akumulacji eolicznej</li> <li>• wymienia zagrożenia dla działalności człowieka spowodowane deflacją oraz niszczeniem skał przez piasek niesiony wiatrem</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia związek między lessami występującymi w Europie a plejstoceniowymi lądolodami</li> </ul>

9.	Rzeźbotwórcza działalność morza	<ul style="list-style-type: none"><li>• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>abrazja, platforma abrazyjna, nisza abrazyjna</i></li><li>• wymienia czynniki wpływające na intensywność niszczącej działalności morza</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• wymienia przykłady niszczącej i budującej działalności fal i prądów morskich</li><li>• wymienia elementy klifu</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• wyjaśnia na podstawie schematu proces powstawania klifu</li><li>• wyjaśnia proces powstawania mierzei</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• opisuje przebieg oraz efekty niszczącej i budującej działalności morza</li><li>• porównuje rzeźbotwórczą działalność morza na wybrzeżu wysokim i płaskim</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• podaje przykłady skutków oddziaływania wody morskiej w strefie wybrzeża</li></ul>
10.	Typy wybrzeży morskich	<ul style="list-style-type: none"><li>• wymienia na podstawie mapy podstawowe typy wybrzeży</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• rozpoznaje podstawowe typy wybrzeży na mapie i fotografii</li><li>• opisuje typy genetyczne wybrzeży</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• opisuje powstawanie atolu</li><li>• porównuje typy wybrzeży</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• charakteryzuje wybrzeża powstałe przy udziale organizmów żywych</li><li>• podaje przykłady zagrożeń dla rozwoju raf koralowych na świecie</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• opisuje rolę wybrzeży w gospodarczej działalności człowieka</li></ul>
11./12.	Powtórzenie i sprawdzenie wiadomości z rozdziału <i>Procesy egzogeniczne</i>					
II. GLEBY. BIOSFERA						
13.	Powstawanie gleb	Uczeń poprawnie: <ul style="list-style-type: none"><li>• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>gleba, proces glebotwórczy, poziom glebowy, profil glebowy</i></li><li>• wymienia czynniki rozwoju gleb</li><li>• wymienia na podstawie schematu poziomy glebowe</li></ul>	Uczeń poprawnie: <ul style="list-style-type: none"><li>• charakteryzuje procesy glebotwórcze</li><li>• charakteryzuje na podstawie schematów profili glebowych najważniejsze poziomy glebowe</li><li>• podaje różnice między żyznością a urodzajnością</li><li>• wymienia przykłady gleb o różnym odczynie pH</li></ul>	Uczeń poprawnie: <ul style="list-style-type: none"><li>• omawia czynniki glebotwórcze z uwzględnieniem czynników abiotycznych i biotycznych</li><li>• rozróżnia główne procesy glebotwórcze</li><li>• opisuje cechy poszczególnych poziomów profilu glebowego</li><li>• opisuje kompleksy rolniczej przydatności gleb</li></ul>	Uczeń poprawnie: <ul style="list-style-type: none"><li>• wyjaśnia wpływ procesu glebotwórczego na żyzność gleb</li><li>• podaje przykłady negatywnego oddziaływania człowieka na urodzajność gleb</li></ul>	Uczeń poprawnie: <ul style="list-style-type: none"><li>• wykazuje ciąg zależności występujących między procesami glebotwórczymi, poziomem glebowym, profilem glebowym a typem gleb</li></ul>
14.	Typy genetyczne gleb	<ul style="list-style-type: none"><li>• wymienia podstawowe typy gleb</li><li>• rozróżnia gleby strefowe i astrefowe</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• omawia cechy gleb strefowych, astrefowych i pozastrefowych</li><li>• opisuje rozmieszczenie głównych typów gleb na podstawie mapy</li><li>• analizuje wybrane profile glebowe</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• omawia genezę wybranych typów gleb strefowych, astrefowych i pozastrefowych</li><li>• przyporządkowuje gleby strefowe do stref klimatycznych i roślinnych</li><li>• przyporządkowuje gleby strefowe do skał podłoża i warunków wodnych</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• ocenia przydatność rolniczą gleb strefowych, astrefowych i pozastrefowych</li><li>• rozpoznaje typy gleb na podstawie opisu i schematu profilu glebowego</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• wykazuje wpływ czynników antropogenicznych na degradację gleb</li></ul>
15.	Świat roślin	<ul style="list-style-type: none"><li>• podaje nazwy formacji roślinnych na świecie</li><li>• wymienia czynniki wpływające na zróżnicowanie szaty roślinnej na Ziemi</li><li>• wymienia dominujące gatunki roślin w każdej ze stref roślinnych</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• charakteryzuje poszczególne formacje roślinne na Ziemi</li><li>• wskazuje na mapie zasięg występowania głównych stref roślinnych</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• wyjaśnia związek między strefami klimatu a formacjami roślinnymi</li><li>• opisuje przyczyny nierównomiernego rozmieszczenia stref roślinnych na Ziemi</li><li>• charakteryzuje piętrowość roślinną obszarów górskich na Ziemi</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• podaje przykłady przystosowania się roślin do warunków środowiska przyrodniczego</li><li>• omawia piętra klimatyczno-roślinne na przykładach wybranych gór położonych na różnych szerokościach geograficznych</li><li>• wyjaśnia zróżnicowanie zbiorowisk roślinnych na</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• porównuje i opisuje formacje roślinne na różnych kontynentach oraz w określonej części świata</li><li>• wykazuje związek pomiędzy cechami roślinności a warunkami danego środowiska</li></ul>



21./23	Warsztaty terenowe – pomiar przepływu cieku wodnego	Uczeń poprawnie: <ul style="list-style-type: none"> <li>przygotowuje materiał niezbędny do pomiarów przepływu cieku wodnego</li> <li>ustala miejsce startu i mety odcinka pomiarowego</li> <li>powtarza pomiar czasu, np. pięciokrotnie</li> </ul>	Uczeń poprawnie: <ul style="list-style-type: none"> <li>zapisuje dane pomiarowe w tabeli</li> <li>oblicza średni czas pokonania odcinka pomiarowego przez pływaka</li> </ul>	Uczeń poprawnie: <ul style="list-style-type: none"> <li>dokonyuje pomiarów szerokości potoku, a następnie głębokości cieku z wykorzystaniem taśmy mierniczej</li> </ul>	Uczeń poprawnie: <ul style="list-style-type: none"> <li>rysuje przekrój mokry potoku w skali 1:10 na papierze milimetrowym</li> <li>rysuje profil dna potoku</li> <li>oblicza prędkość wody w nurcie w m/s, uwzględniając długość odcinka i czas przepływu pływaka</li> </ul>	Uczeń poprawnie: <ul style="list-style-type: none"> <li>oblicza powierzchnię przekroju mokrego</li> <li>oblicza przepływ cieku wodnego w m<sup>3</sup>/s, uwzględniając prędkość wody w nurcie i powierzchni przekroju mokrego</li> </ul>
24./26	Warsztaty terenowe – analiza profilu glebowego	<ul style="list-style-type: none"> <li>opisuje miejsce odkrytki pod względem użytkowania terenu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>opisuje miejsce odkrytki z wykorzystaniem GPS, podając współrzędne geograficzne, wysokość n.p.m, a także ekspozycję odsłonięcia</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>opisuje profil glebowy z uwzględnieniem liczby poziomów glebowych</li> <li>nazywa poziomy glebowe (np. O, A, B), podaje barwę, określa miąższość poszczególnych warstw oraz głębokość występowania</li> <li>wykonuje zadania z kart pracy</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>wykonuje za pomocą kwasomierza glebowego pomiary pH gleby i ustala jej odczyn</li> <li>określa rodzaj gleby na podstawie obserwacji i pomocy dydaktycznych</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>przeprowadza obserwację i analizę więcej niż jednego typu gleby</li> <li>porównuje profile glebowe i ustala poprawność przygotowanych opisów</li> </ul>
27./29	Warsztaty terenowe – krajobraz najbliższej okolicy	<ul style="list-style-type: none"> <li>wyznacza kierunki świata w terenie</li> <li>posługuje się busolą lub kompasem</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>wyznacza azymut w terenie</li> <li>dokonyuje pomiaru wysokości Słońca nad horyzontem, wykorzystując gnomon</li> <li>posługuje się tablicami matematyczno-fizycznymi</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>wykonuje dokumentację fotograficzną</li> <li>posługuje się mapą topograficzną</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>opisuje elementy ukształtowania powierzchni, roślinność, obiekty hydrologiczne i antropogeniczne</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>przygotowuje na podstawie zebranych materiałów prezentację multimedialną dotyczącą wpływu działalności człowieka na krajobraz najbliższej okolicy</li> </ul>
IV. PRZEMIANY GOSPODARCZE I POLITYCZNE ŚWIATA						
30.	Klasyfikacja państw świata	Uczeń poprawnie: <ul style="list-style-type: none"> <li>wyjaśnia znaczenie terminów: <i>morskie wody wewnętrzne, wody terytorialne, wyłączna strefa ekonomiczna</i></li> <li>wymienia najczęstsze kryteria przyjmowane podczas formułowania definicji państwa</li> <li>wymienia kryteria podziału ustrojów politycznych państw świata</li> <li>wymienia państwa mające dwie stolice i wskazuje je na mapie</li> </ul>	Uczeń poprawnie: <ul style="list-style-type: none"> <li>wymienia czynniki wpływające na zmianę liczby państw na świecie</li> <li>wskazuje na mapie świata przykłady krajów, których granice nawiązują do warunków przyrodniczych lub zostały wyznaczone w sposób sztuczny</li> </ul>	Uczeń poprawnie: <ul style="list-style-type: none"> <li>analizuje zmiany liczby państw w Europie i na świecie</li> <li>przedstawia podział terytorialny mórz i oceanów</li> <li>analizuje podział wpływów na Antarktydzie</li> </ul>	Uczeń poprawnie: <ul style="list-style-type: none"> <li>wyjaśnia, dlaczego Antarktyda zgodnie z postanowieniami międzynarodowymi stanowi obszar międzynarodowy, objęty całkowitym zakazem eksploatacji surowców mineralnych</li> </ul>	Uczeń poprawnie: <ul style="list-style-type: none"> <li>prognozuje zmiany liczby państw na podstawie wiedzy o problemach współczesnego świata</li> </ul>

31.	Zmiany na mapie politycznej świata	<ul style="list-style-type: none"><li>wymienia okresy w historii powszechnej, które wpłynęły na obecny układ państw na mapie politycznej świata</li><li>wymienia państwa powstałe w Europie po 1989 r.</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>wymienia czynniki wpływające na współczesny podział polityczny świata</li><li>odczytuje na mapach aktualny podział polityczny świata</li><li>wskazuje przykłady państw będących niegdyś kolonią</li><li>podaje przykłady nowo utworzonych państw na świecie</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>analizuje kształtowanie się mapy politycznej świata do 1989 r.</li><li>analizuje następstwa przemian społeczno-ustrojowych po 1989 r.</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>ukazuje na przykładach procesy integracji i dezintegracji w Europie po 1989 r.</li><li>opisuje wybrane ustroje polityczne na świecie</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>wyjaśnia na wybranych przykładach procesy, w których wyniku powstały nowe państwa pozaeuropejskie</li><li>wyjaśnia wpływ kształtowania się podziału politycznego świata na inne elementy przestrzeni geograficznej</li></ul>
32.	Mienniki poziomu rozwoju krajów	<ul style="list-style-type: none"><li>wymienia główne mienniki i wskaźniki rozwoju społeczno-gospodarczego</li><li>wymienia przykłady państw o różnym poziomie rozwoju gospodarczego</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>definiuje wybrane ekonomiczne mienniki wzrostu gospodarczego</li><li>porównuje strukturę PKB państw znajdujących się na różnych poziomach rozwoju gospodarczego</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>charakteryzuje HDI</li><li>porównuje składowe HDI w wybranych państwach</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>opisuje przestrzenne zróżnicowanie wartości PKB i HDI na świecie</li><li>omawia podstawowe cechy gospodarcze, demograficzne i społeczne państw o różnym poziomie rozwoju gospodarczego</li><li>wyjaśnia wpływ rozwoju społeczno-gospodarczego świata na inne elementy przestrzeni geograficznej (<i>Interakcje</i>)</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>uzasadnia potrzebę konstruowania syntetycznych mienników rozwoju społeczno-gospodarczego, np. HDI</li></ul>
33.	Powtórzenie i sprawdzenie wiadomości z rozdziału <i>Przemiany polityczne i gospodarcze świata</i>					
V. LUDNOŚĆ I URBANIZACJA						
34.	Liczba ludności świata i jej zmiany	Uczeń poprawnie: <ul style="list-style-type: none"><li>wymienia i wskazuje na mapie świata najludniejsze państwa</li><li>podaje różnice w zaludnieniu wg kontynentów</li><li>wymienia przykłady państw o wysokim i niskim współczynniku przyrostu naturalnego</li></ul>	Uczeń poprawnie: <ul style="list-style-type: none"><li>omawia etapy zaludniania Ziemi</li><li>podaje czynniki wpływające na zróżnicowanie przyrostu naturalnego na świecie</li><li>oblicza współczynnik przyrostu naturalnego</li></ul>	Uczeń poprawnie: <ul style="list-style-type: none"><li>analizuje liczbę ludności świata i jej zmiany</li><li>oblicza tempo zmian liczby ludności na danym obszarze za pomocą wskaźnika dynamiki</li><li>analizuje zróżnicowanie przyrostu naturalnego na świecie</li></ul>	Uczeń poprawnie: <ul style="list-style-type: none"><li>wyjaśnia przyczyny oraz skutki tempa wzrostu liczby ludności w skali globalnej i regionalnej</li><li>ukazuje na przykładach konsekwencje wysokiego współczynnika przyrostu naturalnego</li><li>wyjaśnia wpływ zmian ludnościowych na środowisko przyrodnicze i inne elementy przestrzeni społeczno-gospodarczej i kulturowej (<i>Interakcje</i>)</li></ul>	Uczeń poprawnie: <ul style="list-style-type: none"><li>prognozuje zmiany liczby ludności świata i poszczególnych kontynentów</li></ul>
35.	Teoria rozwoju demograficznego	<ul style="list-style-type: none"><li>wymienia teorie rozwoju społeczeństw</li><li>wymienia fazy przejścia demograficznego</li><li>wymienia przykłady państw znajdujących się w poszczególnych fazach przejścia demograficznego</li><li>wyjaśnia znaczenie terminów:</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>charakteryzuje etapy rozwoju demograficznego ludności na podstawie wykresu</li><li>wymienia fazy przejścia demograficznego, w których następuje eksplozja demograficzna</li><li>wymienia przyczyny eksplozji demograficznej oraz implozji</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>analizuje model przejścia demograficznego na wybranych przykładach</li><li>analizuje fazy przejścia epidemiologicznego na wybranych przykładach</li><li>opisuje etapy rozwoju demograficznego ludności na przykładach wybranych</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>analizuje przyczyny i skutki eksplozji demograficznej i implozji demograficznego</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>ukazuje przyczyny zmian demograficznych i epidemiologicznych w krajach wysoko rozwiniętych gospodarczo</li></ul>

		<i>eksplozja demograficzna, implozja demograficzna</i>	demograficznej	państw świata • opisuje przestrzenne zróżnicowanie eksplozji demograficznej i implozji demograficznej		
36.	Zróżnicowanie demograficzne społeczeństw	<ul style="list-style-type: none"> <li>• podaje przykłady społeczeństwa młodego i starego</li> <li>• odczytuje z wykresów średnią długość trwania życia w wybranych krajach świata</li> <li>• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>współczynnik feminizacji, współczynnik maskulinizacji</i></li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazuje czynniki kształtujące strukturę wieku ludności</li> <li>• wymienia typy demograficzne społeczeństw</li> <li>• charakteryzuje społeczeństwa młode, zastojowe i stare na przykładach wybranych państw świata</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• analizuje strukturę wieku i płci ludności na przykładach wybranych państw świata (na podstawie danych statystycznych)</li> <li>• wyjaśnia konsekwencje starzenia się społeczeństwa</li> <li>• oblicza współczynnik feminizacji i współczynnik maskulinizacji</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omawia problemy społeczno-gospodarcze związane ze starzeniem się społeczeństw wybranych krajów Europy Zachodniej</li> <li>• analizuje i ocenia zróżnicowanie ludności pod względem przeciętnej długości trwania życia, dzietności oraz umieralności niemowląt</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• prognozuje zmiany udziału głównych grup wiekowych ludności Unii Europejskiej na podstawie różnorodnych źródeł</li> </ul>
37.	Rozmieszczenie ludności na świecie	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienia typy obszarów wg podziału ze względu na aktualny stopień zaludnienia</li> <li>• podaje główne cechy rozmieszczenia ludności na świecie</li> <li>• wymienia obszary o dużej i małej gęstości zaludnienia na świecie</li> <li>• określa gęstość zaludnienia na poszczególnych kontynentach</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omawia czynniki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozmieszczenia ludności na świecie</li> <li>• wskazuje obszary największej i najmniejszej koncentracji ludności na świecie na podstawie mapy tematycznej</li> <li>• przedstawia przyczyny dużej koncentracji ludności na wybranym obszarze</li> <li>• oblicza wskaźnik gęstości zaludnienia dla wybranych państw</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• analizuje rozmieszczenie ludności na świecie na podstawie mapy tematycznej</li> <li>• wykazuje wpływ barier osadniczych na rozmieszczenie ludności na świecie</li> <li>• porównuje czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności w krajach wysoko i słabo rozwiniętych gospodarczo</li> <li>• analizuje wpływ czynników przyrodniczych i pozaprzyrodniczych na rozmieszczenie ludności na świecie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• ukazuje przyrodnicze i społeczno-gospodarcze skutki nierównomiernego rozmieszczenia ludności na świecie</li> <li>• analizuje wskaźniki gęstości zaludnienia w wybranych państwach</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia, dlaczego w analizach demograficznych stosuje się wskaźnik gęstości zaludnienia i wskaźnik fizjologicznej gęstości zaludnienia</li> </ul>
38.	Przyczyny i konsekwencje migracji ludności	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>migracja, imigracja, emigracja, reemigracja, saldo migracji, przyrost rzeczywisty</i></li> <li>• podaje przykłady państw o dodatnim i ujemnym saldzie migracji zagranicznych na podstawie mapy tematycznej</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• klasyfikuje migracje</li> <li>• wyjaśnia przyczyny migracji</li> <li>• podaje kierunki współczesnych migracji zagranicznych na świecie</li> <li>• oblicza współczynnik przyrostu rzeczywistego ludności</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• charakteryzuje przyczyny i konsekwencje migracji ludności w różnych państwach</li> <li>• analizuje kierunki współczesnych migracji zewnętrznych i wewnętrznych</li> <li>• podaje pozytywne i negatywne skutki ruchów migracyjnych</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienia rodzaje i przyczyny uchodźstwa oraz podaje przykłady tego rodzaju migracji</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• opisuje problem uchodźstwa na wybranych przykładach</li> </ul>
39.	Zróżnicowanie rasowe i narodowościowe ludności	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienia główne i mieszane odmiany ludzkie</li> <li>• wyjaśnia znaczenie terminu <i>rasizm</i></li> <li>• wymienia przykłady krajów jednolitych oraz zróżnicowanych pod względem narodowościowym</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• opisuje rozmieszczenie odmian ludzkich na świecie na podstawie mapy tematycznej</li> <li>• klasyfikuje języki świata ze szczególnym uwzględnieniem grup językowych rodziny indoeuropejskiej</li> <li>• wymienia najbardziej</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• charakteryzuje strukturę etniczną i narodowościową ludności świata</li> <li>• wskazuje przyczyny upowszechniania się wybranych języków na świecie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• przedstawia skutki zróżnicowania narodowościowego i etnicznego ludności na przykładach</li> <li>• wskazuje konsekwencje upowszechniania się wybranych języków na świecie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• uzasadnia konieczność walki z rasizmem</li> <li>• omawia wpływ podbojów kolonialnych na zróżnicowanie językowe świata</li> </ul>

			rozpowszechnione języki świata na podstawie danych statystycznych			
40.	Zróżnicowanie religijne i kulturowe ludności	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia znaczenie terminu <i>religia</i></li> <li>• wymienia nazwy religii uniwersalnych</li> <li>• wymienia przykłady krajów jednolitych oraz zróżnicowanych pod względem religijnym i kulturowym</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• charakteryzuje zróżnicowanie religijne i kulturowe świata</li> <li>• przedstawia strukturę wyznaniową na świecie na podstawie danych statystycznych</li> <li>• charakteryzuje kręgi kulturowe (cywilizacyjne) na świecie oraz wskazuje ich zasięg na mapie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• przedstawia konsekwencje zróżnicowania religijnego i kulturowego ludności</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omawia znaczenie czynników społeczno-kulturowych w rozwoju gospodarczym wybranych regionów świata</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• ocenia wpływ religii na postawy społeczne i gospodarkę państw</li> </ul>
41.	Struktura zawodowa ludności świata	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienia kategorie ludności na rynku pracy</li> <li>• wymienia czynniki decydujące o poziomie aktywności zawodowej ludności</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• charakteryzuje czynniki decydujące o poziomie aktywności zawodowej ludności</li> <li>• opisuje współczynnik aktywności zawodowej wg płci w wybranych państwach na podstawie danych statystycznych</li> <li>• omawia strukturę zatrudnienia w poszczególnych fazach rozwoju gospodarczego</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• analizuje strukturę zawodową ludności wybranych państw</li> <li>• oblicza współczynnik aktywności zawodowej</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia zróżnicowanie struktury zatrudnienia w wybranych państwach i jej związek z poziomem rozwoju państwa</li> <li>• omawia przyczyny zmian zachodzących na rynku pracy w krajach o różnym poziomie rozwoju gospodarczego</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omawia zmiany w strukturze zatrudnienia wraz z rozwojem gospodarczym, a także ich konsekwencje na świecie oraz w wybranych krajach</li> <li>• charakteryzuje współczesne formy zatrudnienia</li> </ul>
42.	Bezrobocie na świecie	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>stopa bezrobocia, bezrobocie ukryte</i></li> <li>• wymienia rodzaje bezrobocia</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazuje przyczyny bezrobocia na świecie</li> <li>• oblicza współczynnik (stopę) bezrobocia</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• porównuje zróżnicowanie stopy bezrobocia w wybranych państwach na podstawie danych statystycznych</li> <li>• charakteryzuje rodzaje bezrobocia</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• analizuje pozytywne i negatywne skutki bezrobocia</li> <li>• opisuje problem pracy dzieci – przyczyny, konsekwencje i obszary występowania</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omawia działania państw podejmowane w celu ograniczenia bezrobocia</li> <li>• przedstawia psychospołeczne skutki bezrobocia na podstawie materiałów źródłowych</li> </ul>
43.	Geograficzne uwarunkowania stanu zdrowia ludności	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omawia czynniki wpływające na stan zdrowia ludzi na świecie</li> <li>• wyjaśnia przyczyny i skutki występowania chorób na świecie</li> <li>• wymienia typowe choroby w krajach wysoko i słabo rozwiniętych gospodarczo</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• charakteryzuje choroby cywilizacyjne, w tym otyłość</li> <li>• wymienia przyczyny zgonów w najbogatszych państwach i krajach słabo rozwiniętych</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• analizuje społeczne i gospodarcze skutki występowania chorób na świecie</li> <li>• analizuje geograficzne uwarunkowania stanu zdrowia ludności świata</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omawia zróżnicowanie dostępu do usług medycznych w różnych krajach świata na podstawie mapy tematycznej</li> <li>• wyjaśnia, na czym polega profilaktyka chorób</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• proponuje globalne i regionalne działania, które można podjąć w celu zwalczania chorób cywilizacyjnych i zakaźnych</li> </ul>
44.	Osadnictwo wiejskie i miejskie	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienia rodzaje jednostek osadniczych</li> <li>• podaje charakterystyczne cechy wsi</li> <li>• wymienia funkcje miast</li> <li>• podaje przykłady miast o różnych funkcjach</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• charakteryzuje czynniki lokalizacji i rozwoju jednostek osadniczych</li> <li>• charakteryzuje nowe funkcje wsi</li> <li>• opisuje wybrane funkcje miast</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• rozpoznaje typy genetyczne kształtów wsi</li> <li>• opisuje wpływ czynników przyrodniczych i antropogenicznych na kształtowanie się sieci osadniczej</li> <li>• rozpoznaje typy miast i zespołów miejskich na świecie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia przyczyny przemian zachodzących współcześnie w osadnictwie wiejskim</li> <li>• określa strukturę funkcjonalno-przestrzenną różnych miast</li> <li>• ocenia zmiany struktury funkcjonalno-przestrzennej miast wraz z rozwojem państw</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• przedstawia cechy fizjonomiczne miast typowe dla różnych regionów świata oraz ich zmiany wraz z rozwojem gospodarczym</li> </ul>



45.	Urbanizacja na świecie	<ul style="list-style-type: none"><li>• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>urbanizacja, wskaźnik urbanizacji</i></li><li>• wymienia płaszczyzny i fazy urbanizacji</li><li>• wskazuje na mapie najludniejsze zespoły miejskie świata</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• charakteryzuje płaszczyzny urbanizacji</li><li>• opisuje fazy urbanizacji</li><li>• opisuje typy zespołów miejskich i wskazuje je na mapie</li><li>• wymienia przykłady megalopolis na świecie</li><li>• przedstawia procesy urbanizacyjne na świecie</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• analizuje przyczyny urbanizacji w wybranych regionach</li><li>• porównuje zmiany liczby ludności w wybranych miastach świata na podstawie danych statystycznych</li><li>• opisuje zmiany w krajobrazie wielkich miast w różnych regionach świata</li><li>• wyjaśnia przyczyny zróżnicowania poziomu urbanizacji w różnych częściach świata</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• analizuje skutki urbanizacji w wybranych regionach świata</li><li>• porównuje układ przestrzenny głównych typów zespołów miejskich</li><li>• opisuje zróżnicowanie poziomu życia ludzi w miastach różnych typów i o różnej wielkości</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• porównuje problemy mieszkańców wielkich miast w państwach słabo i wysoko rozwiniętych gospodarczo</li></ul>
46./47.	Powtórzenie i sprawdzenie wiadomości z rozdziału <i>Ludność i urbanizacja</i>					
VI. ROLNICTWO						
48.	Czynniki rozwoju rolnictwa	Uczeń poprawnie: <ul style="list-style-type: none"><li>• wymienia przyrodnicze i pozaprzyrodnicze czynniki rozwoju rolnictwa</li><li>• określa funkcje rolnictwa</li></ul>	Uczeń poprawnie: <ul style="list-style-type: none"><li>• charakteryzuje warunki klimatyczno-glebowe do produkcji rolnej na świecie na podstawie mapy tematycznej</li><li>• ocenia poziom mechanizacji i chemizacji rolnictwa w wybranych krajach świata na podstawie danych statystycznych</li></ul>	Uczeń poprawnie: <ul style="list-style-type: none"><li>• wyjaśnia wpływ czynników społeczno-ekonomicznych na rozwój rolnictwa na wybranych przykładach</li><li>• analizuje mierniki wielkości gospodarstw rolnych w wybranych państwach</li></ul>	Uczeń poprawnie: <ul style="list-style-type: none"><li>• ocenia środowisko przyrodnicze ze względu na możliwości rozwoju rolnictwa na wybranych przykładach</li><li>• ocenia poziom kultury rolnej oraz strukturę wielkościową i własnościową gospodarstw rolnych w wybranych krajach świata</li></ul>	Uczeń poprawnie: <ul style="list-style-type: none"><li>• przedstawia korzyści dla rolnictwa wynikające ze zwiększenia mechanizacji i chemizacji rolnictwa</li></ul>
49.	Użytkowanie ziemi na świecie	<ul style="list-style-type: none"><li>• wymienia formy użytkowania ziemi</li><li>• wymienia państwa o największym udziale gruntów ornych w strukturze użytkowania ziemi</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• charakteryzuje elementy struktury użytkowania ziemi na podstawie wykresu</li><li>• wskazuje przyczyny dużego zróżnicowania udziału gruntów ornych w strukturze użytkowania ziemi w wybranych państwach</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• przedstawia wpływ czynników społeczno-gospodarczych na strukturę użytkowania ziemi</li><li>• przedstawia zróżnicowanie struktury użytkowania ziemi na świecie na podstawie danych statystycznych</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• analizuje przyczyny i skutki zmian wielkości powierzchni gruntów ornych, użytków zielonych, nieużytków oraz lasów na przykładach państw leżących na różnych kontynentach</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• proponuje sposoby wykorzystania nieużytków do celów rolniczych</li></ul>
50.	Rolnictwo uprzemysłowione i rolnictwo ekologiczne	<ul style="list-style-type: none"><li>• wymienia cechy rolnictwa uprzemysłowionego i rolnictwa ekologicznego</li><li>• wskazuje na mapie regiony, w których przeważa rolnictwo uprzemysłowione</li><li>• wyjaśnia znaczenie GMO</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• wyjaśnia przyczyny rozwoju rolnictwa uprzemysłowionego i rolnictwa ekologicznego</li><li>• wskazuje rejony upraw roślin zmodyfikowanych genetycznie na mapie świata</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• analizuje wybrane wskaźniki rolnictwa uprzemysłowionego</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• analizuje skutki rozwoju rolnictwa uprzemysłowionego i rolnictwa ekologicznego</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• wskazuje problemy związane z upowszechnianiem się roślin uprawnych zmodyfikowanych genetycznie</li></ul>
51./52.	Typy rolnictwa i główne regiony rolnicze na świecie	<ul style="list-style-type: none"><li>• wymienia kryteria podziału rolnictwa</li><li>• wskazuje na mapie obszary występowania rolnictwa intensywnego i rolnictwa ekstensywnego</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• wymienia typy rolnictwa i omawia ich rozmieszczenie na świecie</li><li>• omawia różnice między rolnictwem intensywnym a ekstensywnym</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• opisuje cechy rolnictwa pierwotnego, tradycyjnego i rynkowego</li><li>• porównuje gospodarkę rolną w wybranych regionach rolniczych</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• wykazuje różnice w intensywności rolnictwa w wybranych krajach świata</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• przedstawia argumenty za i przeciw wybranym sposobom intensyfikacji produkcji rolnej</li></ul>

			<ul style="list-style-type: none"> <li>• charakteryzuje główne regiony rolnicze na świecie na podstawie mapy tematycznej</li> </ul>			
53./54.	Produkcja roślinna na świecie	<ul style="list-style-type: none"> <li>• przedstawia podział roślin uprawnych ze względu na cechy biologiczne i produkcyjne</li> <li>• wymienia rośliny należące do poszczególnych grup</li> <li>• wymienia czołowych producentów wybranych roślin uprawnych</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• przedstawia zastosowanie roślin uprawnych</li> <li>• opisuje rozmieszczenie upraw głównych ziemioplodów na podstawie map tematycznych</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• analizuje rozmieszczenie i wielkość produkcji roślinnej w wybranych regionach świata</li> <li>• omawia czynniki wpływające na różnicowanie wysokości plonów zbóż w wybranych krajach</li> <li>• oblicza wielkość plonów</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia znaczenie uprawy zbóż, roślin przemysłowych oraz używek na świecie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia wpływ czynników przyrodniczych i społeczno-ekonomicznych rozwoju rolnictwa na wielkość, rozmieszczenie i specjalizację produkcji rolnej w różnych regionach świata</li> </ul>
55.	Produkcja zwierzęca na świecie	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wymienia czynniki wpływające na produkcję zwierzęcą</li> <li>• wymienia produkty pochodzenia zwierzęcego</li> <li>• przedstawia państwa o największym pogłowie wybranych zwierząt gospodarskich</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazuje kierunki chowu zwierząt</li> <li>• przedstawia typy chowu zwierząt gospodarskich</li> <li>• charakteryzuje rozmieszczenie i wielkość pogłowia wybranych zwierząt gospodarskich na podstawie map tematycznych i danych statystycznych</li> <li>• wymienia czołowych importerów i eksporterów wołowiny i wieprzowiny na podstawie danych statystycznych</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• omawia różnicowanie hodowli na świecie</li> <li>• wyjaśnia różnicę między chowem intensywnym a chowem ekstensywnym</li> <li>• analizuje produkcję zwierzęcą w wybranych regionach świata</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia zależność chowu wybranych zwierząt gospodarskich na świecie od czynników przyrodniczych i społeczno-ekonomicznych</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wykazuje zależność pomiędzy pogłowiem wybranych gatunków zwierząt gospodarskich a wielkością produkcji mięsa, mleka i innych produktów</li> </ul>
56.	Rybstwo	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>rybstwo, rybołówstwo, akwakultura, marikultura</i></li> <li>• przedstawia główne łowiska na świecie na podstawie mapy tematycznej</li> <li>• wymienia kraje o najniższym spożyciu ryb w przeliczeniu na 1 mieszkańca na podstawie danych statystycznych</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wskazuje na mapie kraje o największych światowych połowach morskich</li> <li>• omawia gospodarcze wykorzystanie wybranych gatunków ryb</li> <li>• wskazuje przyczyny nadmiernego odławiania organizmów morskich</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• podaje różnice między akwakulturą a rybołówstwem</li> <li>• wyjaśnia przyczyny różnicowania wielkości połowów ryb w wybranych państwach świata</li> <li>• analizuje zagrożenia produktywności mórz i oceanów</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• analizuje przestrzenne różnicowanie wielkości spożycia ryb na świecie</li> <li>• podaje przykłady zagrożeń wywołanych nadmierną eksploatacją mórz i oceanów</li> <li>• wskazuje możliwości rozwoju wykorzystania zasobów oceanów i mórz</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• przedstawia sposoby zapobiegania wyczerpywaniu się zasobów wód morskich i śródlądowych</li> </ul>
57.	Wyżywienie ludności świata	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia znaczenie terminów: <i>głód, niedożywienie, głód utajony</i></li> <li>• podaje normy żywieniowe na świecie wg FAO</li> <li>• wskazuje liczbę głodujących na świecie na podstawie danych statystycznych</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wyjaśnia przyczyny oraz skutki głodu i niedożywienia ludności na świecie</li> <li>• analizuje rozmieszczenie obszarów niedoboru i nadwyżek żywności na podstawie mapy tematycznej</li> <li>• wskazuje największych eksporterów żywności na świecie na podstawie danych statystycznych</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• opisuje problemy wyżywienia ludności świata na podstawie różnych źródeł</li> <li>• wyjaśnia, dlaczego w niektórych krajach świata o sprzyjających warunkach rozwoju rolnictwa występuje problem niedożywienia ludności</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• porównuje i uzasadnia strukturę spożycia żywności w państwach wysoko i słabo rozwiniętych gospodarczo</li> <li>• wyjaśnia wpływ działalności rolniczej na inne elementy przestrzeni społeczno-gospodarczej i kulturowej</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• proponuje działania, które można podjąć w celu zwiększenia produkcji rolnej na świecie, zmiany struktury produkcji oraz dystrybucji żywności</li> <li>• proponuje sposoby walki z głodem</li> </ul>

58.	Leśnictwo	<ul style="list-style-type: none"> <li>wymienia funkcje lasów</li> <li>wskazuje kraje o największej lesistości</li> <li>wymienia kraje o największym udziale w światowej produkcji drewna</li> <li>wyjaśnia znaczenie terminu <i>deforestacja</i></li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>przedstawia rozmieszczenie największych kompleksów leśnych na Ziemi</li> <li>przedstawia zróżnicowanie lesistości na świecie na podstawie mapy tematycznej</li> <li>wymienia sposoby prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej w różnych regionach</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>opisuje zasoby leśne świata na podstawie mapy tematycznej i danych statystycznych</li> <li>wskazuje przyczyny oraz skutki wycinania i niszczenia lasów równikowych</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>wykazuje skutki nieracjonalnej gospodarki leśnej w wybranych regionach świata</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>uzasadnia konieczność racjonalnego gospodarowania zasobami leśnymi na świecie</li> <li>podaje przykłady działań zapobiegających zmniejszaniu się powierzchni lasów na świecie</li> </ul>
59./60.	Lekcja powtórzeniowa i sprawdzenie wiadomości z rozdziału <i>Rolnictwo</i>					